

Найпоширеніші запитання від закладів освіти щодо ліцензування провадження освітньої діяльності

1. Яким чином здійснюється підготовка іноземців та осіб без громадянства у сфері вищої, післядипломної освіти закладом вищої та післядипломної освіти, якщо заклад раніше не отримував ліцензію на таку послугу?

Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» визначено, що у разі наміру ліцензіата розширити провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, він подає до органу ліцензування заяву про розширення провадження такого виду господарської діяльності разом з документами згідно з відповідними ліцензійними умовами.

Згідно з пунктом 9 Ліцензійних умов започаткування провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти закладом освіти, зокрема з метою підготовки іноземців та осіб без громадянства за спеціальністю, є розширенням провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти і підлягає ліцензуванню в установленому порядку.

Вимоги щодо започаткування та провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою, зокрема з метою підготовки іноземців та осіб без громадянства за спеціальністю, визначено пунктами 15, 27-45 Ліцензійних умов.

Перелік документів для проходження процедури ліцензування, в тому числі і розширення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою, визначено пунктом 46 Ліцензійних умов.

Отже, закладу освіти необхідно подати до Міністерства відповідну заяву про розширення провадження освітньої діяльності з метою підготовки іноземців та осіб без громадянства за спеціальністю та необхідні документи, передбачені Ліцензійними умовами.

2. Яким чином трактувати для закладів вищої та післядипломної освіти ліцензований обсяг та як рахувати максимальну кількість осіб, яким заклад освіти може одночасно забезпечити здобуття вищої освіти?

Відповідно до підпункту 5 пункту 2 Ліцензійних умов ліцензований обсяг у сфері вищої або післядипломної освіти для осіб з вищою освітою – це визначена ліцензією максимальна кількість осіб, яким заклад освіти може одночасно забезпечити здобуття вищої освіти за відповідною спеціальністю певного рівня вищої освіти або за відповідною спеціальністю (програмою, галуззю знань) у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.

Тобто, кількість осіб, які одночасно навчаються за відповідною спеціальністю на певному рівні вищої освіти або за програмою/спеціальністю у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою (з урахуванням курсів або строку навчання), не повинна перевищувати ліцензований обсяг, визначений

відповідною ліцензією на спеціальність у сфері вищої освіти або на програму/спеціальність у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.

3. За якою процедурою відбуватиметься переоформлення ліцензії із встановленням збільшеного ліцензованого обсягу з врахуванням строку навчання відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»?

Відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 347) закладам освіти, які мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, за їх заявою може бути переоформлена ліцензія із встановленням збільшеного ліцензованого обсягу з урахуванням строків навчання за умови дотримання вимог Ліцензійних умов.

Наразі Міністерством здійснюється доопрацювання відповідних модулів в Єдиній державній електронній базі з питань освіти для автоматизованого переоформлення ліцензій на освітню діяльність у сфері вищої освіти з урахуванням строків навчання.

Про початок запровадження вказаної процедури та порядку переоформлення ліцензій на освітню діяльність у сфері вищої освіти із встановленням збільшеного ліцензованого обсягу з урахуванням строків навчання Міністерством додатково буде поінформовано заклади вищої освіти та наукові установи.

4. Які кваліфікаційні вимоги передбачені до членів групи забезпечення відповідної спеціальності?

Згідно підпункту 29 Ліцензійних умов група забезпечення спеціальності у кожному підрозділі закладу освіти, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та **мають кваліфікацію відповідно до спеціальності** і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

Відповідно до підпункту 4 пункту 2 Ліцензійних умов кваліфікація відповідно до спеціальності - кваліфікація особи, підтверджена документом про освіту чи науковий ступінь із відповідної спеціальності або підтверджена науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими в пункті 30 Ліцензійних умов.

5. Як рахувати ліцензований обсяг у сфері повної загальної середньої освіти?

На сьогодні ліцензування освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про ліцензування видів

господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про загальну середню освіту», та згідно з Ліцензійними умовами.

Згідно з підпунктом 6 пункту 2 Ліцензійних умов ліцензований обсяг у сфері повної загальної середньої освіти – це визначена ліцензією максимальна кількість осіб, яким заклад загальної середньої освіти або структурний підрозділ закладу освіти може одночасно забезпечити здобуття освіти на певному рівні повної загальної середньої освіти.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про освіту» повна загальна середня освіта має три рівні освіти:

початкова освіта тривалістю чотири роки;

базова середня освіта тривалістю п'ять років;

профільна середня освіта тривалістю три роки.

Згідно з пунктом 12 Ліцензійних умов збільшення ліцензованого обсягу є розширенням провадження освітньої діяльності у сфері повної загальної середньої освіти і підлягає ліцензуванню в установленому порядку.

Тобто, якщо заклад освіти планує здійснювати навчання учнів понад ліцензований обсяг за певним рівнем повної загальної середньої освіти, заклад повинен подати до органу ліцензування заяву та необхідні документи для розширення провадження освітньої діяльності (збільшення ліцензованого обсягу) за відповідним рівнем повної загальної середньої освіти.

Вимоги щодо започаткування та провадження освітньої діяльності у сфері повної загальної середньої освіти та перелік документів для проходження процедури ліцензування визначено пунктами 76-89 Ліцензійних умов.

6. Чи повинні державні і комунальні заклади системи дошкільної і загальної середньої освіти отримувати ліцензії на провадження освітньої діяльності на ті рівні освіти, за якими вони провадять відповідну освітню діяльність та чи потрібно сплачувати плату за видачу ліцензії на повну загальну середню освіту?

Відповідно до підпункту 6 пункту 3 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII, який набув чинності 28 вересня 2017 року, державні і комунальні заклади системи дошкільної і загальної середньої освіти, що діють на день набрання чинності цим Законом, отримують ліцензію без проходження процедури ліцензування. Заклади освіти, що створюються після набрання чинності цим Законом, ліцензуються на загальних засадах.

Тобто, усі державні і комунальні заклади системи дошкільної і загальної середньої освіти мають отримати ліцензії на провадження освітньої діяльності на ті рівні освіти, за якими вони провадять відповідну освітню діяльність, без проходження процедури ліцензування в обласних або Київській міській державних адміністраціях.

Відповідні державні органи мають забезпечити видачу таких ліцензій окремо на кожен рівень освіти, що визначений частиною 2 статті 10 Закону України «Про освіту», без процедури ліцензування та поінформувати заклади освіти про дату і порядок отримання ліцензій.

Міністерство листом від 13 жовтня 2017 року № 1/9-554 рекомендувало обласним та Київській міській державним адміністраціям, як органам ліцензування закладів дошкільної і загальної середньої освіти, прийняти відповідні рішення щодо забезпечення видачі ліцензій за певними рівнями повної загальної середньої і дошкільної освіти та оприлюднити їх на офіційних веб-сайтах.

Також зазначаємо, що згідно з частиною десятою статті 13 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон № 222) у рішенні про видачу ліцензії орган ліцензування зазначає розрахункові реквізити для внесення плати за видачу ліцензії. Частиною другою статті 14 Закону № 222 визначено, що плата за видачу ліцензії вноситься ліцензіатом у строк не пізніше десяти робочих днів з дня оприлюднення на порталі електронних сервісів рішення про видачу ліцензії. Завчасна плата з ініціативи ліцензіата за рішення про видачу ліцензії не передбачена чинним законодавством.

Пунктом 10 частини другої статті 16 Закону № 222 передбачено, що несплата за видачу ліцензії відповідно до частини другої статті 14 цього Закону є підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії.

7. Як часто працівники надавача послуги з дошкільної освіти мають проходити медичний огляд та якими нормативними документами це встановлено?

Проходження медичних оглядів працівників, зокрема їх кратність (частота) встановлені низкою законів України та нормативно-правовими актами.

Відповідно до статті 169 Кодексу законів про працю України власник або уповноважений ним орган зобов'язаний за свої кошти організувати проведення попереднього (при прийнятті на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року.

Статтею 17 Закону України «Про охорону праці» роботодавці зобов'язуються за свої кошти забезпечити фінансування та організувати проведення попереднього (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року.

8. Яким нормативним актом встановлено кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти?

Згідно з пунктом 1 статті 30 Закону України «Про дошкільну освіту», педагогічний працівник закладу дошкільної освіти – особа з високими моральними якостями, яка має вищу педагогічну освіту за відповідною

спеціальністю та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника, забезпечує результативність та якість роботи, а також фізичний і психічний стан якої дозволяє виконувати професійні обов'язки.

Відповідно до статті 39 зазначеного Закону, штатні розписи державних і комунальних закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування і типу встановлюються відповідним органом управління освітою, приватних закладів дошкільної освіти встановлюються власником (засновником) на основі Типових штатних нормативів закладів дошкільної освіти.

Окрім того, кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти визначено у пунктах 90-92 Ліцензійних умов.

9. В яких організаційно-правових формах може бути створено заклад дошкільної освіти приватної форми власності?

Згідно зі статтею 15 Закону України «Про дошкільну освіту» заклади дошкільної освіти можуть бути засновані на державній, комунальній або приватній формі власності, а також на засадах державно-приватного партнерства (корпоративний заклад дошкільної освіти).

Організаційно-правові форми юридичних осіб визначено у статті 83 Цивільного кодексу України.

10. Чи підлягає ліцензуванню провадження освітньої діяльності фізичною особою-підприємцем?

Статтею 43 Закону України «Про освіту» ліцензування освітньої діяльності – це процедура визнання спроможності юридичної або фізичної особи надавати освітні послуги на певному рівні освіти відповідно до Ліцензійних умов.

Відповідно до частини третьої статті 11, частини шостої статті 15 Закону України «Про дошкільну освіту» заклад дошкільної освіти здійснює свою діяльність за наявності ліцензії на право провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, виданої у встановленому законодавством України порядку. Права та обов'язки закладу дошкільної освіти, передбачені Законом України «Про освіту», мають також фізична особа - підприємець або структурний підрозділ юридичної особи приватного чи публічного права, основним видом діяльності яких є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти.

Підпунктами 11 та 13 пункту 2 Ліцензійних умов передбачено, що освітня діяльність у сфері дошкільної освіти - діяльність закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, фізичної особи - підприємця або структурного підрозділу юридичної особи приватного чи публічного права, основним видом діяльності яких є освітня діяльність за рівнем дошкільної освіти, спрямована на організацію забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Таким чином, відповідно до Ліцензійних умов фізична особа-підприємець має право надавати освітні послуги тільки у сфері дошкільної освіти на підставі

ліцензії.

11. Які вимоги для ліцензування приватного дитячого садочка та початкової школи? Чи можливо отримати єдину ліцензію та провадити освітню діяльність одночасно на приватний дитячий садок та початкову школу?

Відповідно до Ліцензійних умов освітня діяльність у сфері дошкільної освіти - діяльність закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, фізичної особи - підприємця або структурного підрозділу юридичної особи приватного чи публічного права, основним видом діяльності яких є освітня діяльність за рівнем дошкільної освіти, спрямована на організацію забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про дошкільну освіту» заклад дошкільної освіти здійснює свою діяльність за наявності ліцензії на право провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, виданої у встановленому законодавством України порядку. Перелік документів, необхідних для започаткування провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти визначений пунктами 97-99 Ліцензійних умов.

Заклад дошкільної освіти, фізична особа-підприємець або структурний підрозділ юридичної особи публічного чи приватного права, що провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти повинен бути забезпечений педагогічними працівниками, необхідними для реалізації освітнього процесу та виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти.

Для фізичної особи – підприємця, який самостійно надає освітні послуги за рівнем дошкільної освіти, обов’язкова наявність відповідної фахової освіти і медичної довідки встановленого зразка.

Освітня діяльність у сфері повної загальної середньої освіти - діяльність закладів загальної середньої освіти незалежно від типу і форми власності або структурного підрозділу іншого закладу освіти, спрямована на організацію забезпечення та реалізацію освітнього процесу за рівнями повної загальної середньої освіти (початкової освіти, базової середньої освіти, профільної середньої освіти).

Заклад освіти провадить освітню діяльність на певному рівні загальної середньої освіти, за умови наявності відповідної ліцензії, виданої в установленому законодавством порядку (стаття 8 Закону України «Про загальну середню освіту»). Перелік документів, необхідних для започаткування провадження освітньої діяльності за рівнями повної загальної середньої освіти визначений пунктами 84-86 Ліцензійних умов.

Під час провадження освітньої діяльності Ліцензіат повинен дотримуватися вимог Ліцензійних умов, в тому числі щодо матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності.

Таким чином зазначаємо, кожна освітня послуга ліцензується окремо, оскільки Ліцензійними умовами передбачено різний перелік документів та вимоги по кожній сфері освітньої діяльності.

Відповідно до статті 43 Закону України «Про освіту» органом ліцензування для закладів дошкільної та загальної середньої освіти є обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації.

12. Чи діє ліцензія на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, видана в 2014 році (строк дії ліцензії: 25.05.2014 р. – 25.05.2016 р.)?

Відповідно до пункту 6 статті 21 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222 ліцензії на провадження видів господарської діяльності, що на день набрання чинності цим Законом (28 червня 2015 року) є чинними, стали безстроковими.

13. До якого органу ліцензування подавати документи на отримання ліцензії провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти?

Заклад дошкільної освіти здійснює свою діяльність за наявності ліцензії на право провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, виданої у встановленому законодавством України порядку (частина 3 статті 11 Закону України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628).

Органом ліцензування для закладів дошкільної освіти є обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (частина 2 статті 43 Закону «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145).

З метою отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, здобувач ліцензії разом із заявою подає до органу ліцензування документи, перелік яких встановлено пунктами 97, 98 Ліцензійних умов.

14. Чи встановлюється ліцензований обсяг у сфері дошкільної освіти?

Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187, із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347, у сфері дошкільної освіти ліцензований обсяг не передбачено.